

СТАНОВИЩЕ

върху дисертационен труд
за присъждане на образователна и научна степен **„ДОКТОР“**
по научна специалност **03.01.36 „Офталмология“**
от професионално направление **7.1 „Медицина“**
от доц.д-р Евгения Димитрова Контрова,д.м.

Тема на дисертационния труд: „Амблиопия-адекватна диагностика, възможности за лечение и перспективи за микроструктурен анализ със съвременна OCT технология“

Автор на дисертационния труд: д-р Антония Димова Барбукова-Кузманова

Биографични данни

Д-р Барбукова завършва Медицински университет-Варна „Проф.д-р Параскев Стоянов“ през 1994 година, през 2002 година придобива специалност по офталмология. Непрекъснато повишава квалификацията си с участие в курсове и обучения както в университетските центрове в страната, така и във водещи чуждестранни центрове – Базел, Будапеща, Лугано, Париж, Атина и др. Участва в български и международни конгреси и конференции. Участва в превода на издания от проф.Фламер клиничен справочник „Глаукома.

Актуалност

Амблиопията е сигнификантен здравословен проблем , който засяга между 2 и 5% от възрастните и е водеща причина за монокуларно понижаване на зрението във възрастта до 40 години. В тази връзка е и важноста на скрининга за амблиопия и своевременното провеждане на лечение, което е ефективно от диагностицирането до ранна предучилищна възраст. Дисертацията е насочена определено и към изясняване на нови, малко проучени аспекти свързани с изследване на състоянието на ретината в контекста на поставения от съвременния напредък на невроанатомията и неврофизиология въпрос за възможна дисфункция на ретината при амблиопия.

Структура

Дисертационният труд е с обем 129 страници и напълно отговаря на изискванията на ЗРАСРБ и Правилника на МУ-Варна. Трудът е онагледен с 16 таблици и 66 фигури. Състои се от литературен обзор 38 страници, цел, задачи и хипотези 1 страница, материал и методи 11 страници, резултати 24 страници, дискусия 11 страници, заключение 1 страница, изводи 1 страница, приноси 1 страница, литературна справка 10 страници, приложения 4 страници. Библиографската справка включва 144 литературни източника на латиница.

Литературният обзор е подробен и задълбочен като е изложен патогенетичния механизъм на амблиопията, критичните периоди в развитието на зрителната система, имащи отношение както за развитие на амблиопия, така и за нейното успешно лечение. Описани са класическите методи за диагностика и специални високотехнологични методи за обективно изследване на промените в ретината и зрителния нерв при амблиопия - OCT/OCTA.

Целта на дисертационния труд е точно формулирана: Да се измери дебелината на ретинален неврофибрилераен слой (РНФС), площта и микроваскуларизацията на фовеална аваскуларна зона (ФАЗ) при деца с хиперметропична амблиопия в ранна предучилищна възраст. Да се анализира ефекта на приложената оклузивна терапия в контекста на „потенциална“ и трайно подобрена зрителна острота. За постигането на целта са поставени пет добре формулирани задачи.

Материалът и методиката са описани прецизно.

Материалът е събран от проучване по програма „Детско зрение“, което се провежда в Катедрата по очни болести и зрителни науки на МУ-Варна и СБОБАЛ-Варна от 2013 година. За периода 2018-2020 година по тази програма са скринирани 1378 деца на възраст 5-8 години, от които 376 субекта са насочени за специализиран преглед в СБОБАЛ-Варна. Въз основа на критериите за включване 49 от тези деца са изследвани и проследени.

Подробно описаните диагностични и терапевтични **методи** са подходящи за приложение в детската възраст. В проучването са използвани класически и специфични съвременни високотехнологични методи (ОСТА, HD-ОСТ), даващи възможност за микроструктурен анализ на макулата, ганглийно-клетъчния комплекс (ГКК) и РНФС. Поради липса на референтни стойности за дебелина на РНФС при деца, които да послужат като база за сравнение и оценка е използван ROC curve анализ и са определени прагови стойности (cut-off) при деца с хиперметропия. Посочени са използваните в дисертационния труд методи за статистически анализ.

Резултатите са групирани като субективни (базирани на анкетни карти за родителите) и обективни (от високотехнологична апаратура).

Резултатите от анкетите с родителите показват, че за 30.9% от децата това е първи офталмологичен преглед. Почти половината от родителите (46.3%) са на мнение, че дори детето да няма проблеми са необходими ежегодни профилактични прегледи, 62.8% от анкетиранияте родители са на мнение, че грижата за детското очно здраве е задължение на родители и специалисти и само 3.38% са на мнение, че това е задължение единствено на личния лекар. Особено впечатление прави високият процент на неинформираност на родителите (82.3%) за съществуващите възможности за лечение на амблиопията.

Обективните резултати са базирани на изследване на зрителна острота, дебелина на РНФС и площ на ФАЗ в клиничната и контролна групи по определения алгоритъм. При оценка на ефекта от лечението е установена силна корелация между дебелината на РНФС преди и след лечение и несигнификантна корелация по отношение площта на ФАЗ.

Обсъждането на дисертационния труд е систематично и разглежда собствените резултати в контекста на аналогични проучвания на водещи български и чуждестранни автори.

Направени са 7 **извода**, които са добре структурирани, обосновани, отразяващи задълбочено познаване на проблематиката от дисертанта.

Приносите са с познавателен, научно-приложен и потвърдителен характер.

Най-важни приноси са следните: за първи път в България чрез иновативни методи са изследвани и описани микроструктурните изменения на ретина при деца с амблиопия; за първи път в страната са определени прагови стойности за дебелината на РНФС при деца с хиперметропия.

Д-р Барбукова е представила три **публикации**, свързани с дисертационния труд.

Заклучение

На базата на всичко изложено считам, че докторантът се е справил много добре с разработвания проблем в научен, научно-приложен и практически план. Представеният дисертационен труд представлява завършена и добре структурирана научна работа и напълно отговаря на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България, Правилника за прилагането му и съответния Правилник на МУ-Варна. Той е първото у нас проучване на микроструктурните промени в ретината при деца с амблиопия. Получените резултати са основа за бъдещи проучвания и задълбочаване на познанията за функционалното състояние на ретината при амблиопия и промените настъпващи при лечение.

Познавам д-р Барбукова от постъпването и в Очна болница Варна и в продължение на 16 години съм работила с нея. Д-р Барбукова е отличен професионалист, със задълбочени познания в офталмопедиатрията, отдаден на офталмологията клиницист и хирург.

Всичко това ми дава основание да предложа на Научното жури да гласува положително за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ по научна специалност 03.01.36 „Офталмология“ на д-р Антония Димова Барбукова-Кузманова.

02.07.2021 г.

Гр.Варна

Доц.д-р Евгения Контрова д.м.

